

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **09 Aralık 2025**

Sayı: **15448**

37517

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 08.12.2025

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Mardin ili, sosyal ve ekonomik göstergeler bakımından Türkiye ortalamasının altında seyretmekte; gelir dağılımındaki adaletsizlik, yüksek yoksulluk riski, işsizlik ve ekonomik kırılganlık, bölge halkının yaşam koşullarını derinden etkilemektedir. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin kapanması, tarım ve hizmet sektörlerindeki daralma ve gelir yetersizliği, Mardin'deki yurttaşların ekonomik refahını zayıflatmaktadır.

Bu tablo, yalnızca ekonomik bir sorun değil; aynı zamanda Anayasal yükümlülükler bakımından da ciddi bir ihlale işaret etmektedir.

Anayasa'nın 2'nci maddesi, Türkiye Cumhuriyeti'ni "*sosyal bir hukuk devleti*" olarak tanımlar. Sosyal devlet ilkesinin gereği, bölgesel eşitsizlikleri azaltacak politikaların etkili biçimde uygulanmasıdır. Mardin'deki yüksek yoksulluk ve gelir dağılımı adaletsizliği, bu ilkeyle bağdaşmayan yapısal bir sorun ortaya koymaktadır.

Anayasa'nın 5'inci maddesi, devlete "kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlama" görevini yükler. Bölgesel gelir adaletsizliği ve artan yoksulluk, bu görevin yerine getirilmediğine işaret etmektedir.

Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen *eşitlik ilkesi*, kamu kaynaklarının adil dağıtımını da kapsar. Hizmet ve yatırım dağılımında iller arasındaki derin eşitsizlik, Mardin'de yaşayan yurttaşların diğer illerle eşit kamu hizmetine erişimini zorlaştırmakta; böylece fiili bir eşitsizlik doğmaktadır.

Anayasa'nın 65'inci maddesi, sosyal ve ekonomik ödevlerin "*mali kaynakların yeterliliği ölçüsünde*" yerine getirileceğini belirtirken devlete **planlama** yükümlülüğü yükler. Mardin'e yönelik yoksullukla mücadele, bölgesel kalkınma ve gelir dağılımını dengeleyici politikaların şeffaf şekilde planlanmaması bu maddeyle bağdaşmaz.

Bu nedenle Mardin'deki sosyo-ekonomik tablonun ortaya çıkarılması, destek mekanizmalarının açıklanması ve gelir eşitsizliğine karşı somut adımların ilan edilmesi **Anayasal bir zorunluluktur**.

Bu bağlamda;

1. Mardin ilinde ilçe, mahalle ve kırsal-kentsel ayrımı bazında yoksulluk oranlarını ortaya koyan bir "yoksulluk analizi" veya "yoksulluk haritası" çalışması yapılmış mıdır? Yapıldıysa hangi yılları kapsamaktadır ve mevcut oranlar nedir?

2. Son 5 yıl içerisinde Mardin'e yönelik bölgesel teşvik, hibe, yardım, kredilendirme ve vergisel destek uygulamalarının **program bazında** dağılımı nedir? Bu teşviklerin yıllara göre tutarlarını ve kapsamını **tablo halinde** açıklar mısınız?
3. Mardin'de faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesine yönelik Bakanlığınızca hazırlanan yeni bir ekonomik paket bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise paketin öngörülen destek kalemleri, hedef kitlesi ve uygulama takvimi nedir?
4. Mardin'de gelir dağılımındaki adaletsizliği ve yoksulluk oranını azaltmaya yönelik olarak; uygulamayı planladığınız somut ekonomik ve sosyal tedbirler nelerdir? Bu tedbirler için hedeflenen göstergeler (gelir dağılımı, kişi başına gelir, yoksulluk oranı, işsizlik oranı vb.) ne şekilde belirlenmiştir?